

De huisarts ontlasten en aanvullen **De voordelen van een verpleegkundige**

Niet alleen hun takenpakket groeit, ook het tekort aan huisartsen neemt toe. Hogescholen, beroepsverenigingen van verpleegkundigen en steeds meer huisartsen pleiten daarom voor een grotere rol van verpleegkundigen in de huisartsenpraktijk. Zij nemen de dokter werk uit handen, maar vullen deze ook aan, betoogt verpleegkundig specialist Nathalie van Elck.

TEKST: NOËL HOUBEN FOTO: GERD ALTMANN / PIXABAY

De inzet van verpleegkundigen in de huisartsenzorg is niets nieuws. Bijna elke praktijk heeft inmiddels praktijk-ondersteuners in dienst. Vooral de poh's-somatiek hebben vaak een verleden als verpleegkundige. De poh's krijgen steeds vaker gezelschap van andere collega's met een verpleegkundige achtergrond. Bijvoorbeeld verpleegkundig specialisten (VS'en) en physician assistants (PA's). Zij mogen meer taken (zelfstandig) uitvoeren dan de praktijkondersteuners en zijn gemiddeld hoger opgeleid.

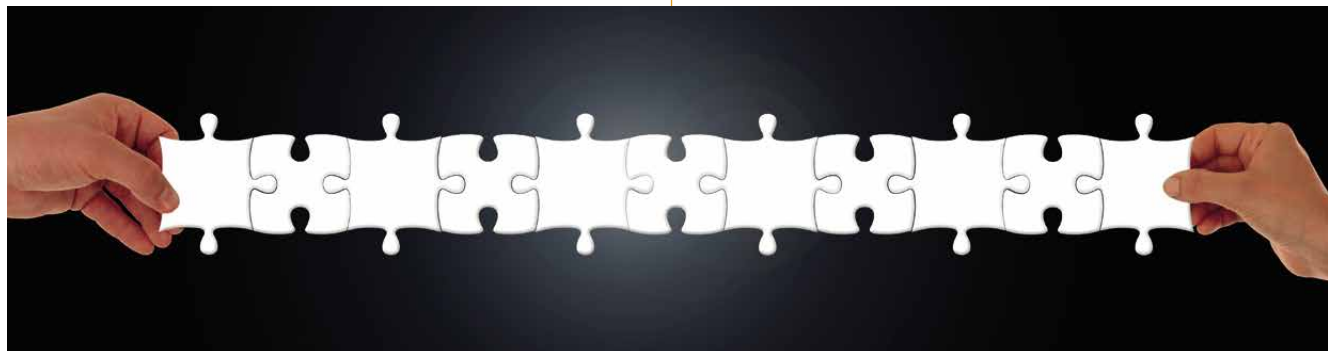
Maatwerk

Net als de PA bestaat de verpleegkundig specialist algemene gezondheidszorg (agz, er is ook een ggz-tegenhanger) nog niet zolang. Het is sinds 2009 een erkend beroep in Nederland. Inmiddels ronden jaarlijks zo'n 450 verpleegkundig specialisten agz hun opleiding af. De meesten gaan aan de slag in de ziekenhuizen. Zo niet Nathalie van Elck. Zij werkt sinds 2015 als verpleegkundig specialist bij verschillende huisartsenpraktijken. Dat er relatief weinig verpleegkundig specialisten actief zijn in huisartsenpraktijken, ligt volgens Van Elck niet aan gebrek en animo bij de beroepsgroep.

"Als bestuurslid van beroepsvereniging V&VN VS lees ik wekelijks mails van verpleegkundig specialisten die willen overstappen naar de huisartsenpraktijk.

'Wij hebben meer tijd voor voorlichting, daardoor gaan patiënten bewuster om met hun aandoening'

Regelmatigere diensten zijn een belangrijke reden. Maar ook het brede en afwisselende van het werken in een huisartsenpraktijk. Veel praktijkhouders weten alleen nog niet zo goed wat de verpleegkundig specialisten voor hen kunnen betekenen. Verder is er soms nog wat koud-watervrees onder huisartsen om een deel van hun taken te delegeren aan een verpleegkundige. 'Krijg ik dan alleen nog de zwaardere patiënten te zien en nooit meer iemand met een verzwikte enkel?', vragen ze zich af. Terwijl je daar prima afspraken over kunt maken, zo is mijn ervaring. De inzet van een verpleegkundige in de praktijk is sowieso maatwerk. Het is onder andere afhankelijk van de kenmerken van jouw praktijk, de patiëntenpopulatie en de persoonlijke wensen van jezelf en de verpleegkundige."

GROTERE VIJVER

Ziekenhuizen en de langdurige zorg hebben moeite om voldoende verpleegkundigen te vinden. Worden die problemen niet juist groter als meer verpleegkundigen aan de slag gaan in huisartsenpraktijken?

Nathalie van Elck wijst erop dat de inzet van verpleegkundigen in de huisartsenzorg het mogelijk maakt meer patiënten te helpen in de eerste lijn. "Daardoor wordt de werkdruk in de ziekenhuizen lager. Maar het belangrijkste is misschien wel dat het aantrekkelijker is om verpleegkundige te worden en te blijven als je ook in de huisartsenpraktijk aan de slag kan. Het zorgt voor meer mogelijkheden en carrièreperspectief. Waardoor we straks met zijn allen hopelijk kunnen vissen uit een grotere vijver van zorgmedewerkers."

Nathalie van Elck: 'Eigenlijk is het gek dat de huisartsenzorg het zolang heeft gedaan zonder verpleegkundige inbreng.'

Het kost enige moeite om financiering te regelen voor de inzet van verpleegkundigen in de huisartsenpraktijk, erkent van Elck. Voor een verpleegkundig specialist (of physician assistant) is er geen apart tarief of financiële regeling in de huisartsenzorg. Daar staan subsidies tegenover voor het opleiden van deze verpleegkundigen. En, zeker zo belangrijk, de inkomsten die ze genereren met bijvoorbeeld eigen consulten.

Carrièreperspectief

De voordelen van het inzetten van verpleegkundigen in de huisartsenpraktijk zijn legio, zegt Van Elck. "Als verpleegkundig specialist heb ik zelfstandige bevoegdheid. Dit betekent onder andere dat ik zelf diagnoses mag stellen, medicijnen mag voorschrijven en een behandelplan mag maken. Daarmee neem ik de huisarts veel werk uit handen. Ik zie allerlei soorten patiënten: van mensen met een gekneusde teen tot patiënten met longontsteking. Ik draai bovendien diensten op de huisartsenpost. In complexe situaties overleg ik met de huisarts. Of ik maak een vervolgspraak voor de patiënt bij hem of haar. Ik merk dat omgekeerd de huisarts het ook prettig vindt om te sparren met een hoogopgeleide en ervaren collega-zorgverlener. Hoe ga jij om met die patiënt met somatisch onverklaarde verklaarde lichamelijke klachten? Daar hebben wij het bijvoorbeeld over."

Samen met de huisarts bewerkstelligt Van Elck de continuïteit van zorg in de huisartsenpraktijk. "Ik ken de patiënten. Komt er een meisje in de praktijk met buikpijn, waarvan de vader onlangs overspannen was en de moeder kampte met een alcoholprobleem? Dan weet ik dat de oorzaak van de buikpijn waarschijnlijk niet obstipatie

is. Zoiets lukt niet met de inzet van een aios, die maar kort in je praktijk werkt. Natuurlijk kun je als praktijkhouder ook een andere huisarts in dienst nemen. Maar daaraan hangt een aanzienlijk ander prijskaartje dan aan een verpleegkundig specialist. Het aanstellen van een verpleegkundige in je praktijk kan daarnaast helpen om je personeel te behouden. Het biedt een ambitieuze praktijkondersteuner zoals ik zelf ook was carrièreperspectief. En misschien kan je doktersassistente op haar beurt weer doorgroeien naar een rol als praktijkondersteuner."

Verpleegkundige blik

De grootste toegevoegde waarde zit volgens Van Elck in de bredere, verpleegkundige blik die zij en haar collega's meebrengen naar een huisartsenpraktijk. "Ik besteed bijvoorbeeld veel aandacht aan de voorlichting van patiënten. Waarom meet ik hun bloeddruk, waarom is het belangrijk dat zij dit pilletje slikken? Natuurlijk kost dit tijd. Maar patiënten gaan daardoor wel bewuster om met hun aandoening. Ze komen ook minder vaak terug in de praktijk met vragen en andere gezondheidsklachten. Ik merk verder dat sommige patiënten het makkelijker vinden om mij een vraag te stellen dan de huisarts. Tegen een arts kijken ze toch meer op. Eigenlijk is het gek dat de huisartsenzorg het zolang heeft gedaan zonder verpleegkundige inbreng. In andere zorgdisciplines is die niet weg te denken."

